

Dylan Horrocks

tahtoo sarjakuvan Tolstoiksi

Harri Römpötti

Uusiseelantilainen Dylan Horrocks kartoittaa sarjakuvan tuntemattomia alueita.

Horrocks (s. 1966) sai mainetta sympaattisella sarjakuvaromaanillaan Hicksville (Black Eye Books, 1998). Se on mutkikas tarina, jonka sydämessä on Uuden-Seelannin takahikiällä, pikku kylässä sijaitseva salainen sarjakuvakirjasto.

Kirjastossa ovat turvassa kaikki maailman sarjakuva-aarteet, nekin joita Picasso ei todellisuudessa tehnyt. Sinne saapuu säännöllisesti sarjakuvauutuuksia ympäri maailmaa, myös Suomesta. Kun Horrocks sai Angoulemen sarjakuvafestivaalilla käsiinsä viimevuotisen BD@Fi-näyttelyn luettelon, hän poimi sieltä heti pari suosikkiaan: Katja Tukiaisen ja Pentti Oisamon.

Angoulemessa oli pohjoismaisen näyttely vuonna 1992. Tapasin silloin joukon suomalaisia, jotka tekivät hyviä sarjakuvia ja olivat kovia juhlimaan. Lisäksi Tove Janssonin Muumit ovat suurimpia vaikutteita.

Lapsena luin vain Muumi-lastenkirjoja. Jokin aika sitten halusin lukea Muumi-sarjakuvia niin epätoivoisesti, että yritin sitä suomeksi. Teidän kielenne on kyllä liian vaikea. Onneksi englantilainen ystäväni Paul Gravett valokopioi minulle ainoan englanniksi julkaistun albumin. Luulisi, että stripillä olisi kysyntää englanniksi, kun hahmot ovat tunnettuja.

Uudessa-Seelannissa on vain 3,5 miljoonaa asukasta. Silti siellä tehdään Horrocksin mukaan paljon sarjakuvia – mutta kukaan ei tienaa niillä. Paikallinen tuotanto koostuu lähinnä pienkustanteista. Horrocksin tavoin muutamat ovat saaneet sarjakuviaan julki amerikkalaisten vaihtoehtokustantajien kautta. Jotkut puolestaan työskentelevät amerikkalaisille ja brittiläisille valtavirtakustantamoille.

Chris Slanen piirtämä ja Robert Sullivanin käsikirjoittama maori-taru Maui – Legends of the Outcast (1996)

oli kokeilu, uusiseelantilaisen kirjakustantamon julkaisema värialbumi. Kun se ei myynyt kovin hyvin, jatkoa ei ole kuulunut. Aiemmin poliittisena pilapiirtäjänä työskennellyt Slane tuli siitä kuuluisaksi. Nyt hän piirtää Tähtien 50:ää amerikkalaisille.

Myös Horrocks tienaa leipänsä sarjakuvilla. Hicksvilleä tehdessään hän elätti itsensä piirtämällä poliittisia pilapiirroksia ja strippejä sanomalehteen (mistä on julkaistu kirjanen Better Luck Next Century) ja tekemällä terveysvalistussarjakuvia. Apurahankin hän sai hankettaan varten.

Nykyään elanto irtoaa Batmanin ja Teräsmiehen kotikustantamon DC:n Vertigo-merkiltä, jolle hän käsikirjoittaa Hunter-sarjaa.

Hunterin hahmo on peräisin Neil Gaimanin Books of Magic -sarjasta. En halunnut tehdä DC:lle omia luomuksiani, koska he omistaisivat tekijänoikeudet. Toisaalta olen aina halunnut kirjoittaa fantasiasarjakuvaa, joten Books of Magic oli kiinnostava aihe.

Hicksville on nopeasti kerrottu kiinnostava tarina, vaikka Horrocks ei ole kovin vakuuttava piirtäjä.

Dear Bud
I'm writing to you from Hicksville.
I would send this by modern, but my laptop crashed
before I got here. And there isn't even a fax machine in town, so
it's snail mail. I'm afraid. Good knows how long it will take -
this really is the ass-end of universum, remote even by local
standards. I think we're closer to the North Pole than we are to
Australia (not that you'd guess from the weather - it's in the 90's
every day - when it rains the roads stream).

– On se vähän kuin päivätyötä tekisi. Säännöllisesti ilmestyvän valtavirtasarjakuvan kirjoittaminen on rankkaa, mutta siinä oppii kirjoittamisen rutiinia. Kun teen vain käsikirjoituksen, aikaa jää myös omille töille.

– Tahtoisin palavasti tehdä sarjakuvan valtavirtakustantamon sisäisestä maailmasta. Olen ollut nyt mukana sellaisessa pari vuotta ja siellä on ihan uskomattomia persoonallisuuksia. Pitänee kumminkin odottaa, että antavat minulle potkut – tai että minusta tulee niin suosittu, etteivät he voi antaa lopareita, Horrocks lohkaisee.

Ei Dylan valtavirtasarjakuvaa inhoa. Hän pikemminkin huomauttaa, että vastakkainasettelu sen ja raidesarjakuvan välillä on keinotekoinen. Myös Hicksvillessä mies rakensi sovun siltää sarjakuvan lajien välille.

– Jack Kirby teki supersankareiden puitteissa hyvin henkilökohtaista jälkeä. Minä en välitä, onko sarjakuva hyvää vai huonoa. Tärkeää on vain, onko se kiinnostavaa. Monet valtavirtasarjakuvat ovat eri tavoilla erittäin kiinnostavia. Minulle kaikenlaisen sarjakuvan historia on pakkomielle. Se kertoo paljon länsimaisesta kulttuurista ja ajattelusta.

Horrocks suunnittelee myös uutta supersankarisarjaa. Omana juttuna-tilaustöiden ohessa hän kirjoittaa ja piirtää Atlas-sarjaansa, jota Drawn & Quarterly -kustantamo on julkaissut tähän mennessä yhden numeron. Eikä se olekaan ihan pieni hahke. Horrocks suunnittelee Atlaksesta 2000-sivuisia tarinaa, jonka tekeminen veisi 15 vuotta.

– Joskus seitsemän vuotta sitten väsyin lukemaan kaunokirjallisuutta. Minusta romaani oli ladattu liian täyteen merkityksiä ja vertauskuvia. Ne olivat liian tiivistettyä todellisuutta, teennäistä ja liian fiksuja.

Vuosikausia Horrocks luki vain historiaa ja elämäkertoja. Sitten hän löysi Leo Tolstoin Sodan ja rauhan.

– Tolstoi kirjoitti pitkiä kohtauksia, joissa hän vei lukijan sisään todellisuuteen. Hänen tekstissään on rauhallinen rytmi, se valuu ja virtaa. Tolstoi kuvaa todellisuuden koko maiseman. Se on oikeaa realismia.

– Atlaksessa pyrin tolstoimaiseen tunnelmaan. Yritän välttää draamaa ja dramatiikkaa. Se alkaa 30 sivun kuulustelujaksolla, jossa kuvat totistuvat ja dialogi kaartelee tarkoituksella ahtaissa ruuduissa. Haluan, että se tuntuu tylsältä. Sen kohtauksen jälkeen tein avaria ruutuja, joissa on paljon tilaa.

Dylan Horrocks sai Angoulemessa suomalaisen sarjakuvalehteyksen.

– Toivon, että se rentouttaisi lukijankin. Teiniä eurooppalainen Hergen perillisten selkeän viivan koulukunta, Serge Clerc ja muut, olivat minulle pakkomielle. Kymmenisen vuotta sitten löysin Edmond Baudoinin ja muut paksulla siveltimellä piirtävät. Vasta nyt uskallan yrittää jotain samaa kuin he.

– Hidas kerronta pakottaa minut piirtämään liitaasti. Joku on sanonut, että jos haluaa muuttaa taiteensa, täytyy ensin muuttaa tapansa. Vaihdoinkin kaiken, paperista tuoliin. Piirrän nyt erittäin hitaasti. Välillä käytän puuskittain kuivaa siveltintä, joka tekee viivasta rosoisen.

– Picasso kysyi, mitä järkeä on edes tehdä, jos tietää mitä tekee. Minulle taide on etsimistä, tutkimusmatkailua. Atlaksen tarinasta olen laatinut vain löysin kehityksen. En tiedä, mitä on tulossa, enkä haluaan tietää. Kirjoitin Hicksvillen koko 200 sivuisen tarinan etukäteen ja sen piirtäminen oli siksi toivoittoman tyhää.

Tutkimusretkeilyn mainitsemiaan tuo mieleen taas Hicksvillen. Siinä kummitelevat Uuden-Seelannin historialliset hahmot, maori nimeltä Kupe ja kapteeni Cook keskustelemassa kartoista, ja kartoisiin Horrocks vertaa tarinassa myös sarjakuvavivua.

– Kartat ja kartoittaminen liittyvät olennaisesti Uuden-Seelannin lyhyeen historiaan. Ne ovat yleisiä taiteessamme. Tuhat vuotta ennen eurooppalaisten tuloa maori löytöretkeilijä Kupe kulki maan läpi ja tavallaan kartoitti sen nimeämällä paikat. Sitten kapteeni Cook piirsi Uudesta-Seelannista karttoja, joten se on löydetty kahteen kertaan.

I don't think Mrs. Hicks is quite a friendly face I've encountered. I talk to me - as soon as they all make excuses and disappear. I like Tim Slane - I T...